

Vejdirektoratet

Havnegade 27

1058 København K

Att: Marianne Holm <mh1@vd.dk>

Hørings svar - Ledningsgrave

Dansk Ledningsejerforum, herefter DLF, har modtaget høring over Ledningsgrave, som er sendt til høring i Rådet. DLF takker for muligheden for at komme med kommentarer hertil.

DLF har noteret sig, at en række emner relaterer sig til et miks af krav til små og store ledningsgrave. Kravene er helt relevante ved de større opgravninger, eksempelvis ved gravning til kloak, fjernvarme etc, men for små smalle render risikeres det at være ”overkill”. DLF indstiller derfor, at ledningsgrave og krav hertil i stedet kategoriseres - ex i små ledningsgrave 10-50 cm - 50 -100cm og større end 100cm. Helt konkret vil vi foreslå, at der udfærdiges et supplement med en AAB for smalle render, hvor der graves i dybder på mindre dybder. I modsat fald skal DLF bemærke, at det kan frygtes, at de, der skal anvende AAB, uden en sådan opdeling får svært ved at skelne mellem hvilke krav, der er relevante ift. deres specifikke graveopgaver være de store eller små. Vi synes således, at oplægget skaber unødvendig forvirring og må bemærke, at implementeres samme krav til store og små gravninger vil der blive tale om at skyde gråspurve med kanoner. Det kan herudover ikke udelukkes, at vi med denne AAB, vil opleve at kommunerne vil tage hvert sit afsæt i dokumentet og dermed sætte hvert sine betingelser for opgravning i hver deres kommune.

Et lille eksempel: I AAB står, at det ved foto skal dokumenteres, at mulddepotet ikke overstiger en højde på 1,5 meter. Et sådant krav giver ikke mening ved smalle grave med ringe gravedybde (tele, antenne, lavspænding etc). Nogle kommuner vil formentlig ikke håndhæve et sådant krav i forhold til TDC og andre tilsvarende selskaber, fordi det ikke giver mening. Andre vil følge AAB 100%, - det kender vi fra tidligere revisioner af AAB for Ledningsgrave.

Herudover følger nedenfor kommentarer til enkelte afsnit:

Afs.2 Materialer:

Materialer til komprimering må ikke være frosne eller indeholde planterester, muld, lerklumper eller siltklumper. (forslag til ændring er mærket med gult)

Afs. 3.9.1:

Metode 5 kræver mere forklaring – der kan etableres retablering med opfyldning til top og endeligt slidlag udlægges inden for 1 år, hvem skal betale udbedring inden for 1 år? Det må forventes, at det alene er vejmyndigheden, der bærer omkostninger i disse situationer (planlagt vedligeholdelse).

Der bør anføres en minimums trafikbelastning som under metode 4. – I modsat fald ser det ud til at man nu er ved at snige metode 4 ind på fortove og cykelstier, i form af det man kalder metode 5.

Der er også et betalings spørgsmål i forbindelse med slidlaget: Kan kommunen kræve en metode 5 – for så senere at kræve betaling for en del af slidlaget hos ledningsejeren?

Skal det ny materiale forstås sådan, at den ny AAB samt paradigmer skal indføres straks ved indførelse? Det vil betyde, at ledningsejeres, herunder TDC's årelange kontrakter skal justeres (ny vilkår).

Der nævnes en række situationer, hvor der kræves dokumentation i form af foto - man kan diskutere rimeligheden i disse vilkår ved ex. splidsehuller e.l. Igen størrelse på ledningsgraven?

Vilkår for akut arbejder (kortvarige /små gravninger) kunne ligeledes grupperes i en kategori – set i forhold til de mange formaliteter man kan blive i tvivl om nytten af.

MICRO Trenching er ikke nævnt (skæring i asfalt/beton med diamant-klinge op til ca. 30 mm bredde og 30-40 cm dybt til små rør og bløde ledninger). Denne mulighed er vigtig for ledningsejere, herunder for TDC at have med i AAB.

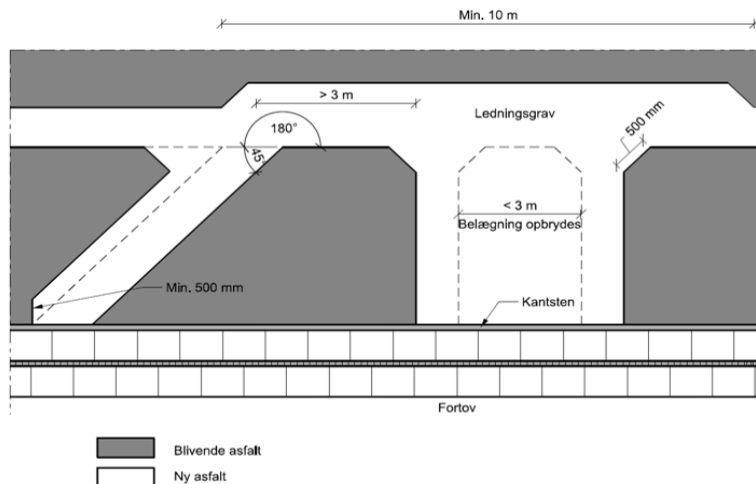
Vejdirektoratet har anført, at det ikke anvendes, da det pt. ikke er med i AAB og DS475, mm. Vi har forstået, at begrundelsen er, at det ikke er muligt at lave korrekt retablering, bl.a. komprimering. Vi mener, at det måske kan være svært i veje, men der er muligheder i fortove, mm, som bør undersøges. Samtidig er metoden de seneste år forbedret meget, så efter vore oplysninger er der ikke længere de samme udfordringer med holdbarhed og komprimering.

På denne baggrund skal vi opfordre Vejdirektoratet til at se på om metoden kan indføres, efter diverse afprøvninger og aftale om afgrænsninger.

Af Ledningsgrave -AAB side 11 – Udbud fremgår:

Asfaltkanter skal være lodrette og rette i længderetningen, så ledningsgraven har samme bredde i mindst 10 sammenhængende meter. Er afstanden mellem tværgående rende mindre end 3 m skal asfaltbelægningen eller brolægningen mellem disse opbrydes. Alle hjørner skal udføres med vinkler større end 90° (normalt $225^\circ = 180^\circ + 45^\circ$) og en længde på min. 500 mm. Mod kantbegrænsning (asfaltkant mod kantsten eller asfaltkant mod grøft) må hjørner udføres med vinkler ned til 90°. Ved en ledningsgrav skråt på kørselsretningen gælder samme regler, hvorfor denne skal udføres som vist på figur 6.

Den blivende belægning må hverken være løftet eller undermineret.

Figur 6 Opbrydning af asfaltbelægning ved retablering.

Ledningsejere udfører mange små opgravninger, når der skal anlægges eller afbrydes en stikledning. I disse tilfælde graves typisk et hul på 1000*800 mm. Hvis der ikke må være vinkelrette skæringer, men kun skæringer på 45 grader og mindst 500 mm i længden, bliver disse huller 1200 * 1200 mm med afskårne hjørner. Arealet af disse huller er 1,2 m² mod 0,8 m² og dermed forøges asfalmængden med 50 %.

Det kan være et fint krav med 45 grader skæringer ved større ledningsgrave, men der bør være en mulighed for at udføre det som nu ved de små huller.

Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål eller Vejdirektoratet har brug for yderligere er I naturligvis velkomne til at kontakte mig, ligesom DLF gerne deltager i et eventuelt møde herom.

Med venlig hilsen

Carl-Vilhelm Rasmussen, formand

pva. Dansk Ledningsejerforum